

1. Norge må verne om asylretten

Asylretten i Norge er under press. De siste årene har det blitt innført flere innstramninger i norsk asylpolitikk som har hevet terskelen for å få asyl i Norge, og som har fratatt rettigheter til de som får asyl. FNs høykommissær for flyktninger har ved flere anledninger kritisert Norges asylpolitikk for å være i strid med flyktningkonvensjonen og grunnleggende menneskerettigheter.

Allikevel blir det foreslått ytterligere innstramninger. Stortinget vedtok 7. desember 2020 et forslag fra Arbeiderpartiet som ber regjeringen komme med forslag til lovendringer som skal begrense retten til familiegjenforening samt utvide bruken av midlertidige tillatelser ved subsidiær beskyttelse.

Arbeiderpartiet har i tillegg vedtatt en migrasjonspolitik som legger opp til at flyktningstatus i Norge i henhold til flyktningkonvensjonen skal forbeholdes mennesker som er individuelt forfulgte. Krigsflyktninger skal i økende grad få subsidiær beskyttelse og dermed færre rettigheter i Norge. Dette vil også være i strid med retningslinjer fra FNs høykommissær for flyktninger.

Dersom denne politikken blir vedtatt og gjennomført vil det innebære en sterk svekkelse av asylretten i Norge. Det vil og hemme integreringen, ettersom det er godt dokumentert at flyktninger som ikke har familien med seg og som må leve over lengre tid med usikkerhet og midlertidighet har vanskeligere for å fokusere på aktiviteter som fremmer integrering. En langsiktig konsekvens av denne politikken kan bli at hele familier vil føle seg tvunget til å flykte sammen, og at flere kvinner og barn dermed må utsette seg for risikoen ved livsfarlige fluktruter.

Rogaland SV vil jobbe for å verne om asylretten og for at alle som har krav på beskyttelse skal få asyl i Norge i henhold til flyktningkonvensjonen. Krigsflyktninger skal få samme beskyttelse som individuelt forfulgte, og alle som får beskyttelse skal ha rett til familiegjenforening.

Vedtatt av årsmøtet i Rogaland SV 13. -14. februar 2021.

Sendes til landsstyret, landsmøtedelegasjonen og media.

2. På tide å styrke medlemsdemokratiet

SV opplever medlemsvekst år etter år, og har doblet medlemstallet siden midten av 2000-tallet. Folk ønsker å være medlem i et parti som tar klima og miljø på alvor samtidig som vi tar kampen for rettferdig fordeling, mot den økende ulikheten i samfunnet og mot fattigdom.

Arbeidet med nytt arbeidsprogram viser at det er et stort engasjement hos medlemmene. Det kom inn 2000 forslag til endringer etter første høring ute hos medlemmer og lokallag. Dette er verdifulle innspill på saker medlemmene brenner for.

Når partiet opplever så stor medlemsvekst og et så stort engasjement hos medlemmene, er det på tide å se på hvordan vi kan styrke medlemsdemokratiet. Det øverste organet er landsmøtet. Der gjøres vedtak som våre folkevalgte på Stortinget og i kommuner og fylker skal jobbe for å få gjennomslag for. Det politiske arbeidet i lokallagene er det viktigste for å sikre et godt medlemsdemokrati. Landsmøtet er på sin side medlemmenes arena for å fremme sine synspunkter. Det er medlemmenes synspunkter som bestemmer politikken som skal vedtas.

De som deltar på landsmøtet er 165 delegater fra hele landet. Det antallet har ikke endret seg, selv om antall medlemmer har økt. Så i realiteten er medlemsdemokratiet svekket, ved at hver delegat på landsmøtet representerer dobbelt så mange medlemmer nå som for noen år siden.

I tillegg har landsstyret vedtatt å redusere antall delegater til årets landsmøte, og ytterligere svekket medlemsdemokratiet. Det må aldri skje igjen.

Det er det motsatte som må skje. Vi må styrke medlemsdemokratiet nå. Vi må utvide landsmøtet med flere delegater, slik at flere medlemmer fra hele landet kan være med å ta de viktige beslutningene der. Antall delegater må være i balanse og gjenspeile antall medlemmer.

Rogaland SV ber landsstyret starte arbeidet for å styrke medlemsdemokratiet, slik at dette er på plass i god tid før neste landsmøte.

Vedtatt av årsmøtet i Rogaland SV 13. -14. februar 2021.

Sendes til landsstyret.

3. Kampen for heltidskultur må intensiveres

Det er kvinner som i størst grad jobber deltid i Norge. Deltidsarbeid finnes i helsevesenet, barnehager, skole og fritidsordninger, handel- og servicenæringen, hotell, restaurant og renhold, for å nevne noen områder.

Vi har sett konsekvenser av denne deltidorganiseringen under koronapandemien, blant annet ved at bruk av deltidansatte på sykehjem kan føre med seg større risiko for smittespredning. Smittesporing har avdekket at de samme ansatte har jobbet på institusjoner både med smitte og uten smitte. Det har ført til at smitten kan ha spredt seg raskt videre. I Sverige oppleves det samme. Svenske Kommunal, Fagforbundets søsterorganisasjon, har gjennom rapporten «Pandemi på äldreboende» forsøkt å finne forklaringer på hvorfor så mange har dødd på svenske sykehjem. Blant flere årsaker pekes det på at ansatte jobber på flere ulike steder og dermed kan spre smitte.

Deltidskulturen er en av de største likestillingsutfordringene vi har i dagens Norge uavhengig av en pandemi. Mange helsefagarbeidere og sykepleiere blir ikke tilbudt hel og fast stilling og er derfor avhengige av ekstravakter for å ha en lønn som er til å leve av. Dette medfører at det ikke er lett å få banklån til bolig og økonomisk selvstendighet blir vanskelig å oppnå. Å planlegge fritiden blir også problematisk når arbeidssituasjonen er uforutsigbar.

I dag arbeider 7 av 10 ansatte i helse- og omsorgssektoren deltid. Det siste halvannet året er bare 16 % av de utlyste helsefagarbeiderstillingene og 55 % av de utlyste sykepleierstillingene heltidsstillinger. Denne organisering av arbeidet har konsekvenser som ulik kvalitet på tjenestene til brukerne/pasientene, ulik belastning blant de ansatte, en fragmentert arbeidskultur med dårligere trivsel og ledelsesutfordringer. Slike faktorer slår ekstra sterkt ut i en kritisk pandemisituasjon, både for den enkelte og for tjenestetilbudene som helhet. Pandemien har tydelig understreket nødvendigheten av en heltidskultur i arbeidslivet – også for kvinner.

Statistikk viser at kvinner er oftere syke enn menn. Hva årsaken til dette er har ikke forskning til nå greid å gi gode svar på. En faktor av betydning for sykefravær kan være deltidskultur kombinert med lav grunnbemanning. Midler til forskningsprosjekter som belyser denne tematikken må komme på plass.

SV forventer at det nå blir tatt grundig tak i arbeidet med å etablere en heltidskultur. Alle landets kommuner og helseforetak må forventes å organisere tjenestene sine slik at hele stillinger blir normen.

SV krever:

- Lovfestet rett til heltid.
- At koronakommisjonen må evaluere om deltidbruken i helsevesenet har hatt noe å si for overføring av smitte og eventuelt i hvor stor grad.
- At alle kommuner starter arbeidet med å danne en heltidskultur i helse- og omsorgssektoren.
- At det overføres penger til kommunene for å styrke arbeidet med heltidskultur.
- Midler til forskning om eventuelle sammenhenger mellom sykefravær og deltid.

Vedtatt av årsmøtet i Rogaland SV 13. -14. februar 2021.

Sendes til media (lokalaviser)

4. «... den urett som ikke rammer deg selv.»

Dei neste to åra er Noreg medlem av Sikkerheitsrådet i FN. Regjeringa har sagt at dei i denne perioden vil prioritera respekt for folkeretten og menneskerettane. Rogaland SV meiner at regjeringa no må nytta høvet til å leggja press på FN ved å minna om Palestina-spørsmålet.

To saker peikar seg ut.

I oktober blei det lagt fram ein rapport som syner at fleire vedtekne resolusjonar i Sikkerheitsrådet og generalforsamlinga ikkje er blitt følgde opp. Han peiker også på verkemiddel som finst og som bør takast i bruk, for å svara på Israel sine brot på folkeretten. Anniken Huitfeldt, leiar av Stortinget sin utanriks- og forsvarskomiteé, er opptatt av at Noreg må opptre konsistent overfor land som bryt folkeretten. Det må ikkje berre gjelda Russland si annektering av Krim!

I Vest-Jerusalem skal dei no utvida bybana og knyta ho til israelske koloniar på okkupert palestinsk land. Det er eit baskisk selskap som har fått kontrakten på arbeidet, men dei skal utføra det i partnerskap med eit israelsk selskap. Dette siste selskapet står oppført på FN si liste over firma som driv lovstridig verksemd på okkuperte palestinske område. Det er fleire andre selskap i same kategori som deltek i arbeidet, og den norske staten ved oljefondet har investert i fleire av desse selskapa. Rogaland SV ber om at den norske staten trekkjer ut investeringane frå slike selskap.

Vedtatt av årsmøtet i Rogaland SV 13. -14. februar 2021.

Sendast til landsstyret, media og lokallaga.

5. Nei til oppdrett ved Alstein

Nyleg kom nyheita om at det er sett av 350 dekar til havbruksnæring utanfor Alsteinen i Håsteinsfjorden i Randaberg kommune. Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) overkøyrer dermed Klima- og miljødepartementet og Statsforvaltaren i Rogaland sine råd og tillet oppdrettsanlegg i eit av dei minst berørte sjøområda i Rogaland.

Dette er skjedd etter mekling mellom KMD og Randaberg kommune. KMD meiner at saka er handsama og sett lys på ein god nok måte i kommuneplanen, og at det er ei nasjonal målsetting å leggja til rette for meir havbruk. Rogaland SV meiner både at det lokale sjølvstyret skal stå sterkt og at havbruk er ei næring det er verdt å leggja til rette for på ein berekraftig måte. Det vil ikkje skje i dette tilfellet. Rogaland SV meiner ein bør høyra på dei tunge faglege råda gitt av Statsforvaltaren i Rogaland og Klima- og miljødepartementet og Norsk Ornitologisk foreining. Ikkje minst bør ein høyra på dei lokale fiskarane som er sterkt kritiske og har dette som sin arbeidsplass.

Det massive industrianlegget er planlagt å ligga innklemt mellom landskapsvernområde i vest og aust og med rekefelt like i nærleiken. Ein skal heller ikkje langt sør før det er ein nasjonal laksefjord. Eit av desse verneområda som ligg med få kilometer i avstand er Børaunen. Børaunen er ein del av Jærstrendene landskapsvernområde og eit av landet mest særprega naturreservat med verdi utover nasjonale grenser. Alsteinen står direkte forbunde med dette området ved at fugl som hekkar på Alsteinen brukar Børaunen-området til matsøk. Rovfugl, som vandrefalk og havørn, og ei rekke andre hekkande sjøfuglartar, også raudlista, brukar Alsteinen som utgangspunkt for jakt i strandregionen. Nokre av desse artane er svært skye og vil verte forstyrra av menneskeleg aktivitet. Sluttar desse fuglane å hekka vil eit heilt økosystem endrast og verte truga. Sel-populasjonar har både yngleplassar og vinteropphaldsplass like i nærleiken. Både selar og fuglar vil verte tiltrekte av eit rikt matfat ved oppdrettet. Næringa vil då få behov for å nedkjempa "skadedyr".

Havområda utanfor Jærkysten er grunne og fungerer som eit massivt pumpeanlegg, der vassmassar frå større djupner vert bringa opp og ber organisk lausmateriale mot kysten. Straumforholda er til dels skiftande og under nokre tilhøve vert det ført vekk att. Eit industrianlegg av slik storleik som er tenkt, vil produsera massive mengder avfall, som det vil vere fare for at kan komma på avvege og verte ført inn mot kysten. Det vil også vera fare for at store mengder organisk avfall vil kunna føra til oppblomstring av algar - noko som vil vera kritisk i eit slikt sårbart område med stor verneverdi med tanke på artsmangfaldet.

Vêrtilhøva er røffe og faren for skader på anlegget og rømming vil vera stor. Dette vil vera kritisk med tanke på problema med lakselus som næringa har i dag og truga helsa til villaks-bestanden. Plasseringa av det tenkte anlegget er også problematisk fordi det vil utgjera ei ekstra "sperre" som mange laks må passera når dei rundar Tungeneset. Det er også tenkt å ligga like i nærleiken av utsleppspunktet for kloakk frå IVAR-anlegget i Mekjarvik.

For omlag eit år sidan kom rapporten frå FN sitt naturpanel som fastslo at tap av natur er ein like stor trussel som klimaendringane. Rogaland SV meiner at eit kortsiktig ønske om å skapa arbeidsplassar og profitt ikkje må få trumfa ansvaret me har for å ta vare på sårbare artar og økosystem. Det har også ein verdi i seg sjølv å ta vare på naturområde som er lite påverka av menneskeleg aktivitet.

Vedtatt av årsmøtet i Rogaland SV 13. -14. februar 2021.

Sendast til media.

6. Nei til amerikanske bombefly på norsk jord

Regjeringa har bestemt at fire amerikanske bombefly av typen B-1B Lancer skal utplasseres på Ørland i februar. Dette er en flytype som kan frakte 34 tonn våpenlast, og som er brukt til å drepe tusenvis av mennesker i USAs operasjoner i Kosovo, Afghanistan, Irak, Libya og Syria.

Utplasseringen av bombeflyene, og to hundre amerikanske soldater, er en del av USAs strategiske opptrapping for å øke USAs militære tilstedeværelse i Arktis. Ambisjonen er at USAs luftvåpen skal settes i stand til å operere i nordområdene på samme måte som de har operert i Midtøsten de siste tiårene. Dette skal skje gjennom opprusting av infrastruktur og trening sammen med allierte. Norge skal altså kunne være vertsland for amerikanske bombetokt, støttet av norske jagerfly.

Da Norge gikk inn i NATO i 1949, vedtok regjeringa «base-erklæringen», som ble fulgt under den kalde krigen. Målet var balanse mellom avskrekking og tillitsskapende tiltak. NATO-medlemskapet skulle avskrekke Sovjet, men en ville ikke provosere. Derfor ble det bestemt at Norge ikke ville tillate utenlandske baser og atomvåpen i landet i fredstid. Dessuten var det militære nærværet relativt lite i Finnmark.

Dagens regjering vil gjerne ha oss til å tro at disse prinsippene gjelder ennå. Men i dag er det bare avskrekking som gjelder. Det står også i gjeldende langtidsplan at forsvarets hovedoppgave er avskrekking. I praksis skjer denne avskrekkingen ved hjelp av NATO, spesielt USA. I fjellhaller i Trøndelag har USA store lager av militært utstyr. I tillegg har militære styrker fra NATO-land vært oftere i Norge i senere år, for eksempel i form av store militærøvelser med mange tusen deltakere. I fjor og i år måtte de avlyses på grunn av koronapandemien. Atomdrevne ubåter opererer langs norskekysten og den militære aktiviteten i nord har økt, i Barentshavet og Norskehavet. Tormod Heier, professor ved Forsvarets Høyskole, har advart mot dette. Han peker på at varslingstiden blir kortere, noe som kan føre til farlige situasjoner fordi en mistolker fienden. Vi har en ny kald krig, mener han.

Retningslinjene for norsk sikkerhetspolitikk har som grunnleggende prinsipp at Norge ikke vil tillate utenlandsk militær aktivitet som med rimelighet kan oppfattes som provoserende og skape spenning i regionen. Likevel sier Forsvarsministeren til NRK at det økte amerikanske nærværet og øvingsaktiviteten er en ønsket utvikling.

Med amerikanske bombefly på norsk jord deltar Norge sammen med USA i en ny kald krig mot Russland. Rogaland SV mener at Norge ikke bør delta i denne opptrappingen av militær spenning i nord.

Vedtatt av årsmøtet i Rogaland SV 13. -14. februar 2021.

Sendes til landsstyret og media (lokalaviser)

7. Stamveien i Ryfylke må ikke raseres

SV satser på stamveien mellom Sauda og fylkeshovedstaden Stavanger. Hurtigbåten er stamveien for folk i hele Ryfylke, og mest de som skal reise lengst. Men det er og kollektivtilbudet til pendlere langs kysten og i indre Ryfylke og byøyene. Alternativet til et godt hurtigbåttilbud er at flere setter seg i bilen, noe som bidrar til økte klimautslipp og økt press på veier og parkeringsarealer.

SV vil bidra til at folk kan bo og arbeide i heile fylket. Derfor vil vi prioritere hurtigbåten. Regjeringens politikk legger opp til videre sentralisering. Det skal vi i SV motarbeide. Vi mener god distriktspolitikk handler om moderne lokalsamfunn der det skapes trygge og gode arbeidsplasser og der folk har nærhet til skole, offentlige servicetilbud, jobber og aktiviteter.

Vi registrerer at det er stor vilje til å satse på veibyging hos de andre partiene. Deres stamvei mellom nord- og søryfylket er Rogfast til 25 milliarder finansiert med bompenger, ikke rassikring av Rv13 eller sikring av hurtigbåttilbudet, hvor de allerede har kuttet i tilbudene. SV prioriterer trafikk- og rassikre veier og et godt hurtigbåttilbud finansiert av staten.

Fylkeskommunen mistet 80 millioner kroner til drift av hurtigbåtene, og nå er det i gang et arbeid for å se på hvor disse kuttene skal tas. SV reverserte kuttene som var foreslått for både 2021 og 2022 i vårt budsjettalternativ for 2021. I tillegg reverserte vi de nye kuttforslagene og kuttene som ble vedtatt i fjor. Dette finansierte vi med et driftsresultat på fire prosent.

Samferdselsministeren har sagt de skal se på fordelingsnøkkelen denne våren, med omfordeling innenfor rammen som er satt av til kystlinjekriteriene. Foreløpig har han lovet 17 millioner ekstra til Rogaland. Vi trenger ikke glassperler, vi trenger reelle kroner slik at vi kan opprettholde tilbudet. Rogaland SV ber derfor regjeringen og Stortinget om å revurdere kystlinjekriteriet så vel som kostnadsnøkkel for båtruter.

Dersom staten ikke skjønner hvor viktig hurtigbåten er for innbyggerne og næringslivet i Rogaland og er villig til å ansvar for å sikre driften, så må fylkespolitikkerne ta det ansvaret. Handlingsrommet finnes i driftsresultatet. Flertallet legger opp til et driftsresultat på 5 prosent, som er en prosent over anbefalt nivå fra Teknisk beregningsutvalg. SV mener vi skal bruke dette handlingsrommet til å sikre et framtidig hurtigbåttilbud for innbyggerne i hele fylket. SV vil ikke akseptere en rasering av hurtigbåttilbudet. Vi prioriterer stamveien fra Ryfylke til by'n, og som ved alle oppgraderinger så forventer vi at reisetiden forkortes, ikke forlenges når nye anbud skal inngås.

Vedtatt av årsmøtet i Rogaland SV 13. -14. februar 2021.

Sendes til stortingsgruppa, samferdselsministeren og media

8. Gjenåpning av Ålgårdbanen må inn i arbeidsprogrammet!

Rogaland SV har arbeidet for gjenåpning av Ålgårdbanen siden midten på 90-tallet, og på 25 år har opinionen endret seg fra nærmest latterliggjøring til at de fleste partier i Rogaland nå arbeider for gjenåpning. Fylkestinget har vedtatt at Ålgårdbanen inngår i langsiktige samferdselsplaner for Rogaland. Partitopper fra hele landet har vært og syklet dresin på banen med media på slep, og partileder Lysbakken trakk fram gjenåpning av Ålgårdbanen i debatt med statsministeren på NRK.

Da er det skuffende at en gjenåpning av Ålgårdbanen ikke er med i arbeidsprogrammet til SV. Dette oppleves demoraliserende, og vil for mange medlemmer være vanskelig under høstens valgkamp. En kampsak for SV i Rogaland, som nå er adoptert av andre partier, skal den være en forglemmelse hos oss?

Dette skjer samtidig som BaneNor er i en prosess som kan resultere at Ålgårdbanen blir tatt ut av det nasjonale jernbanenettet. Det er viktig å markere standpunktet vårt, og signalisere at banen skal satses på.

Rogaland SV forventer derfor at SV sitt landsmøte retter opp dette og tar med Ålgårdbanen blant baner partiet arbeider for å ruste opp eller gjenåpne.

Vedtatt av årsmøtet i Rogaland SV 13. -14. februar 2021.

Sendes til landsstyret og landsmøtedelegasjonen.

9. Takk og pris for friområdene våre

Nå, under pandemien, er tilgangen til de by- og tettstedsnære friområdene et gode som gjør at vi kan være mange ute og samtidig holde avstand til hverandre for å unngå smitte. Det er lett å ta friareal-godene for gitt. Skulle vi ha satt i gang arbeidet med å skaffe til veie disse områdene i dag, ville nok et flertall i kommunestyrene og administrasjonene hadde ropt i kor; at dette har vi ikke råd til. Men hvordan var det da mulig å skaffe til veie alle de by- og tettstedsnære friområdene?

Dette handler om utviklingen på eiendomsprisene i Norge. Oppblåste eiendomspriser i pressområdene er ikke samfunnstjenlig. Vi trenger nye og bedre verktøy som gjør det mulig å gjennomføre god bolig- og byutvikling og skaffe til veie nødvendige arealer til boliger, skoler, barnehager og – ikke minst - friområder. SV arbeider hardt for at dette skal bli mulig.

Førrige gang norske kommuner ble slått sammen var i 1965. Bygningsloven fra 1966 krevde at hver kommune skulle lage en generalplan, som var forløperen til det som fra 1985 kalles kommuneplan. Arbeidet med å planlegge friområder hadde startet tidligere, men nå ble friområdestrukturen fastlagt i en overordnet plan. Planleggerne og politikerne hadde kunnskap om hvor viktige friområder er for trivsel og folkehelse, også den gangen.

Eiendomsprisene i kommunene var lave, og særlig områder som ble planlagt og regulert til friområder ble priset svært lavt når kommunen skulle betale grunneierne for arealene. I tillegg ga konsesjonsloven kommunene forkjøpsrett når eiendommer ble lagt ut for salg. Mange kommuner brukte denne retten aktivt, og kjøpte arealer til nyttige formål i hele kommunen, helt til lovbestemmelsen ble opphevet i 2001. Etter dette har kommunene måttet konkurrere i et helkommersielt eiendomsmarked med andre aktører for å skaffe nytt areal. Det er derfor i økende grad private eiendomsutviklere som nå inngår kjøps- eller opsjonsavtaler med grunneiere.

Den sterke befolkningsveksten førte til sterk konkurranse i eiendomsmarkedet og en vanvittig prisvekst på all eiendom. Vi har hatt saker i de siste årene som viser at det har blitt svært vanskelig og i noen tilfeller nærmest umulig å skaffe til veie areal til nye friområder. Mange saker har vist oss hvordan det kommer til å bli i tida framover, dersom det ikke tas politiske grep for å snu prisutviklingen.

Vi skal være glade for alle de kommunale arealene som ble skaffet til veie i årene fram til 2001. Dette gjør det mulig å gjennomføre iallfall noen utbygginger på kommunens premisser, for å dekke befolkningens behov. SV arbeider intenst for å for å motvirke de usosiale konsekvensene av den lite samfunnstjenlige prisutviklingen på eiendom. Vi vil skaffe til veie nye verktøy for å oppnå dette, og i tillegg gjeninnføre bestemmelsen i konsesjonsloven om kommunal forkjøpsrett på areal.

Vedtatt av årsmøtet i Rogaland SV 13. -14. februar 2021.

Sendes til landsstyret og media

10. Datalagring må vera demokratisk styrt

Datasenterbransjen er på jakt etter kraft og areal, og ønskjer å etablera seg fleire stader i Rogaland. Kommunar blir lokka med påstandar om at det vil gi mange arbeidsplassar, og forsøkt pressa til å bestemma seg raskt. Time, Tysvær og Bjerkreim blir for tida rekna for å vera særleg aktuelle.

Rogaland SV meiner det er grunn til å tenka seg nøye om før ein eventuelt tillet slike etableringar. Det trengst ein nasjonal strategi for datasenter i Noreg, med tydelege vilkår og krav. I tillegg trengst det ein god regional strategi for Rogaland, der me ser fylket under eitt og vel dei mest eigna stadene. Fram til slike strategiar er på plass seier me nei til storskala datasenter i Rogaland.

Det må vera opne og demokratiske prosessar rundt etablering av datasenter, og krav til rett rekkefølge i saksprosessane. Næringslivet skal ikkje vera drivar i prosessen, og lokaldemokratiet må sikrast før næringslivet legg føringar. Rogaland SV krev også openheit om kva som faktisk skal lagrast.

Samfunnet treng datalagring, men det er ikkje opplagt at det må skje på store samanhengande areal. Dei føreslåtte etableringane av storskala datasenter på Kvernaland, Gismarvik og Hetlandskogen baserer seg på ein forretningsmodell der mange serverar blir samla på ein stad, og der drift og vedlikehald blir utført av innleigd og i stor grad utanlandsk arbeidskraft. Rogaland SV viser til at mykje datalagring allereie skjer internt i verksemdar og i mindre skala. Dette er fornuftig mellom anna fordi det legg til rette for meir lokal kompetanse og faste arbeidsplassar.

Kampen om areal og kraft hardnar til, og det er eit sterkt behov for å prioritera desse ressursane til det beste for miljøet og fellesskapet. Nedbygginga av natur og matjord har allereie skapt ei naturkrise som truar livsgrunnlaget for framtidige generasjonar. Elektrisk kraft har me førebels nok av i Noreg, men også det vil bli ein knapp ressurs i framtida.

All bruk av areal og kraft må derfor prioriterast ut frå samfunnsnytte, og brukast mest mogleg effektivt. I ein nasjonal strategi må me derfor styra etter desse prinsippa:

- Kraft må prioriterast til dei verksemdene som skaper flest høgproduktive og varige arbeidsplassar.
- Det må stillast som vilkår at overskotsvarmen blir utnytta.
- Datasenter skal ikkje få subsidiert elavgift slik som industrien, men må betala vanleg pris for straumen.
- Det må veljast areal med minst mogleg konflikt. Dyrka mark, innmarksbeite og verdifulle naturområde må vernast mot ei kvar nedbygging.
- Det må stillast krav om lokale, faste arbeidsplassar og teknologioverføring til Noreg.

Datalagring er ei verksemd i kraftig vekst, og er for ein stor del knytt til dei store teknologiselskapa si aukande makt over liva våre. Forretningsmodellen til desse selskapa er å overvaka og samla informasjon om oss. Det er ei farleg utvikling. Samtidig som det trengst demokratisk styring med areal og kraft til fellesskapets beste, trengst det derfor også regulering av teknologiselskapa og demokratisk kontroll over teknologien. Digital infrastruktur bør eigast av det offentlege, og personvernet må styrkast radikalt.

Teknologi skal ikkje brukast til å styra oss. Menneska skal styra teknologien i fellesskap og til fellesskapets beste.

Vedtatt av årsmøtet i Rogaland SV 13. -14. februar 2021.

Sendast til landsstyret, fylkestingsgruppa og media